

Signalen en risicofactoren

Bijvoorbeeld:

- Nalatigheid of verwaarlozing van zichzelf en de omgeving
- Overlastproblemen
- Wantrouwen richting de hulpverlening
- Signalen van angst in het contact en/of het ontbreken van een sociaal netwerk
- Problemen ontkennen of niet kunnen benoemen
- Leefomstandigheden en stressvolle gebeurtenissen
- Verslavings- en psychische problematiek
- Laaggeletterdheid
- Financiële problematiek

Specifiek bij jongeren

- Frequent spijbelen van school
- (Herhaald) weglopen
- Crimineel gedrag
- Extreme teruggetrokkenheid
- Misbruik
- Middelengebruik

Specifiek bij ouderen

- Uitdrogingsverschijnselen
- Ontbreken van een netwerk of mantelzorg
- Stille armoede
- Comorbiditeit

Signaleren van en omgaan met zorgmijding

Mensen kunnen om verschillende redenen afzien van zorg, terwijl zij deze zorg mogelijk wel nodig hebben. Het signaleren van en op een goede manier omgaan met zorgmijding is belangrijk om te voorkomen dat (gezondheids)problemen van een cliënt verergeren. Werk waar mogelijk samen met collega-zorgprofessionals en betrek informele zorgverleners en/of een ervaringsdeskundige bij het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de cliënt.

Interventies

Bekijk de aanbevelingen bij uitgangsvraag 2 van de **V&VN richtlijn Zorgmijding** voor meer informatie over onderstaande interventies.

Contact maken en vertrouwen winnen

- Methode Outreachend Werken
- V&VN richtlijn *Zorgmijding Aandachtspunten* beschreven in de aanbevelingen van uitgangsvraag 3.
- Online en telefonische interventies

Het gesprek voeren

- Gespreksinstrument *Positieve Gezondheid*
- Pharos Gesprekskaart
- V&VN richtlijn *Zorgmijding Benaderingstechnieken* beschreven in de aanbevelingen van uitgangsvraag 2.

Zelfredzaamheid beoordelen

- Zelfredzaamheidsmatrix

Samenwerken met professionals

- V&VN Handreiking *Wijkverpleegkundigen*

6 stappen bij (een vermoeden van) zorgmijding

Richt je vooral op het opbouwen van een vertrouwensband met de cliënt. Neem hiervoor de tijd en heb geduld en begrip.

Onderzoek het signaal.

- Breng de situatie en risico's in kaart op een methodische manier. Gebruik de **V&VN toolbox indicatieproces Wijkverpleging**.
- Vraag de arts of de cliënt oordeelsbekwaam is.
- Betrek een zorgprofessional met de juiste expertise.

Bespreek de situatie met de cliënt.

- Leg uit waarom je je zorgen maakt.
- Geef aan waarom je het nodig vindt om iets aan de situatie te doen.
- Respecteer de rechten en regie van de cliënt.
- Informeer de cliënt over vervolgstappen.

Leg de situatie voor aan collega-zorgprofessionals.

- Informeer de cliënt en betrek deze waar mogelijk bij de stappen die je zet.
- Spreek af op welke zorgprofessional je kunt terugvallen als het proces vastloopt.
- Leg vast wie de eindverantwoordelijke is.

Bespreek de situatie met naasten, mantelzorgers en/of de omgeving van de cliënt.

- Vraag toestemming aan de cliënt.
- Wees je bewust van het belang van een goede samenwerking met naasten, mantelzorgers en de omgeving van de cliënt.
- Betrek de cliënt waar mogelijk bij de stappen die je zet.

Analyseer de situatie met de cliënt.

- Licht je visie toe.
- Geef aan welke acties je nodig vindt.
- Toets hoe de cliënt tegen de situatie aankijkt.

Weeg af hoe je het beste kunt handelen.

- Overweeg of de actie:
 - noodzakelijk is;
 - de situatie verbetert;
 - in verhouding is tot mogelijke risico's;
 - de minst ingrijpende manier voor de cliënt is.
- Gebruik de **Wet zorg en dwang** en de **Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg als leidraad**.
- Schakel zo nodig de crisisdienst, de woningcorporatie, bouw- en woningtoezicht of **Veilig Thuis** in.
- Evalueer regelmatig de ingezette acties met de cliënt en het team.

De volgorde van de 6 stappen kan in de praktijk wisselen. Soms moet je een stap terugzetten of opnieuw uitvoeren. Het doen, het denken en de wensen van de cliënt vormen altijd het uitgangspunt.